

تحلیلی بر رویکرد مدیریت جامع منابع طبیعی

پروژه‌ی تقویت و انسجام سازمانی به منظور مدیریت جامع منابع طبیعی در ایران (منارید)

به سفارش:

سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور / معاونت آبخیزداری، امور، مراتع و بیابان /

پروژه بین‌المللی منارید

تألیف:

دیوید گرانفلت مشاور ارشد بین‌المللی / هوشنگ جزی، سارا ترابی

دستگردوئی، اردشیر سیاح مفضلی : همکاران ملی

مترجم:

زهرا کاظمی سبزواری

سرشناسه	گرانفلت، دیوید
عنوان و نام پدیدآور	Granfelt, David
مشخصات نشر	تجزی، هوشنگ، دیوید: پروژهای تقویت و انسجام سازمانی به منظور مدیریت جامع منابع طبیعی در ایران (منارید) / تألیف دیوید گرانفلت؛ همکاران ملی هوشنگ جزئی، سارا ترابی دستگردویی، اردشیر سیاحمفضل؛ مترجم زهرا کاظمی سبزواری؛ به سفارش سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور، معاونت آبخیزداری امور، مراتع و بیابان پروژه بین‌المللی منارید. تهران: نشر پونه، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۱۵ ص.: جدول.
شابک	978-600-6681-60-3
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	Analytical Report on INRM ApproachMENARID International Project
موضوع	منابع طبیعی -- مدیریت
موضوع	Natural resources -- Management
موضوع	اقتصاد محیط زیست
موضوع	Environmental economics
شناسه افزوده	جزی، هوشنگ، ۱۳۴۷ -
شناسه افزوده	ترابی دستگردویی، سارا، ۱۳۶۱ -
شناسه افزوده	Torabi dastgerdoueiSara
شناسه افزوده	سیاحمفضل، اردشیر، ۱۳۵۷ -
شناسه افزوده	کاظمی سبزواری، زهرا، ۱۳۶۳ -
شناسه افزوده	سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور. معاونت آبخیزداری، امور مراتع و بیابان
شناسه افزوده	پروژه بین‌المللی منارید
شناسه افزوده	Menarid
رده بندی کنگره	HC ۱۱۶۷ / ۴۴
رده بندی دیویی	۳۳۷
شماره کتابشناسی ملی	۱۳۷۹۴۹

خ طالقانی شرقی - خ جهان - ساختمان پونه - شماره ۶ - طبقه سوم - تلفن ۷۷۶۰۵۷۹۸

نام کتاب: تجزیه بر رویکرد مدیریت جامع منابع طبیعی
 پروژه‌ی تقویت و انسجام سازمانی به منظور مدیریت جامع منابع طبیعی در ایران (منارید)
 تألیف: دیوید گرانفلت مشاور ارشد بین‌المللی / هوشنگ جزئی، سارا ترابی دستگردویی، اردشیر
 سیاحمفضل: همکاران ملی
 مترجم: زهرا کاظمی سبزواری
 ناشر: پونه
 نوبت چاپ: اول
 شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
 چاپ، لیتوگرافی و صحافی: پیمان نواندیش
 قیمت: رایگان
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۸۱-۶۰-۳

پیشگفتار:

پروژه منارید با هدف شناسایی و رفع خلاءها و موانع موجود در مدیریت یکپارچه منابع طبیعی از طریق تقویت ظرفیت‌های قانونی و سازمانی و نیز ایجاد هماهنگی هر چه بیشتر بین دست‌اندرکاران ذربط و ارتقاء و ارائه الگوهای موفق در زمینه مدیریت اراضی، زیست‌بوم‌ها و منابع آب توسط سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور با مشارکت دفتر عمران ملل متحد و صندوق تسهیلات محیط زیست جهانی (هم‌زمان در ۷ کشور شمال آفریقا و خاورمیانه اجرا شده است) از سال ۲۰۱۰ میلادی آغاز و در سال ۲۰۱۷ میلادی به پایان رسید. برقراری مکانیسم‌های هماهنگ (هماهنگی بین‌بخشی)، اتخاذ سیاست‌های مناسب (جهت تعمیم به سطوح بالاتر دستگاه دولتی)، ارائه فهرستی از نمونه‌های موفق و کارآمد (جهت الگوبرداری و تعمیم آن‌ها به مناطق مستعد دیگر)، ارزیابی‌های تخریب سرزمین و نیز تعلیم مدیریت یکپارچه منابع طبیعی، توجه خاص به مشارکت احاد جوامع تحت‌تأثیر اعم از زنان و مردان از اقدامات انجام‌شده در این پروژه است. اهداف موضوعی پروژه منارید با سیاست‌ها و اولویت‌های صندوق تسهیلات محیط زیست جهانی در ۴ زمینه کاری (تخریب سرزمین، تغییرات اقلیمی، آب‌های بین‌المللی و تنوع زیستی) منطبق می‌باشد.

هدف از تدوین این گزارش، ارزیابی و مرور اقدامات انجام‌شده در راستای مدیریت جامع منابع طبیعی است. کشور ایران در کمربند خشک و نیمه خشک دنیا واقع شده است. ایران با شرایط اقلیمی شکننده و حساس از جمله کشورهای بسیار غنی به لحاظ سرمایه‌های طبیعی است. ضعف انسجام بین‌بخشی در برنامه‌ریزی‌های کشور، بی‌توجهی به ظرفیت‌های برد اکولوژیکی، کم‌توجهی به اهمیت بهره‌برداری، فقدان منابع زیستی، موجب شده است تا سرمایه طبیعی کشور با مخاطرات جدی مواجه شود. در پروژه منارید سعی شده است تا با بکارگیری رهیافت مشارکت‌مدارانه و ارتقاء سرمایه‌های اجتماعی و مشارکتی به نمایش گذاردن نمونه‌های الگویی مدیریت منابع طبیعی با مشارکت دست‌اندرکاران دولتی و غیردولتی، مدل مدیریت جامع منابع طبیعی برای تغییر رویکرد در برنامه‌ریزی مرسوم در کشور مورد آزمایش و تمرین قرار گیرد. بنابراین یکی از مهمترین اهداف این گزارش ارائه مفهوم و تخریح رهیافت مدیریت جامع منابع طبیعی، بررسی اقدامات انجام‌شده در پروژه منارید بر اساس رهیافت مدیریت جامع، مطالعه تطبیقی تجربه منارید ایران در اجرای مدیریت جامع منابع طبیعی با کشورهای دارای شرایط اقلیمی و جغرافیایی مشابه و در نهایت ارائه راهکارها و ابزارهای اجرایی مدیریت جامع منابع طبیعی به منظور توسعه درس آموخته‌ها بر اساس مطالعه تطبیقی و اجرایی پروژه منارید در کشور است.

این گزارش با استفاده از ظرفیت و دانش مشاور بین‌المللی از طریق بررسی و ارزیابی اقدامات منارید، تالیف شد و بر اساس نتایج بدست‌آمده در تطبیق با تجربیات کشورهای مشابه با شرایط اقلیمی ایران، پیشنهادات لازم برای اقدامات تکمیلی در آینده، اشتراک دانش و ایجاد ظرفیت برای کارشناسان ملی و استانی ارائه شده است.

در تدوین این گزارش از مجموعه ظرفیت‌های علمی کارشناسان مرتبط در سطوح ملی، استانی و شهرستانی با برگزاری کارگاه‌های آموزشی و برنامه‌ریزی استفاده شد. همچنین کارگاه‌های مشورتی با مردم محلی در روستاهای هدف پروژه به منظور بررسی نظرات روستائیان از اجرای پروژه منارید و دانش بومی آنان در خصوص مقابله با اثرات اقدامات مرتبط با مدیریت جامع منابع طبیعی، برگزار شده است. بر خود لازم می‌دانم از مجموعه کارشناسان، دست‌اندرکاران ملی و محلی که نام ایشان در جدول پیوست آمده است و در تدوین این گزارش تیم پروژه و مشاور بین‌المللی را یاری نمودند، قدردانی نمایم. امید است تکرار تجربیات موفق و بهره‌برداری از درس‌های آموخته بتواند ما را در راه آبادانی و پیشرفت ایران یاری رساند.

هوشنگ جزئی

مدیر اجرایی ملی پروژه‌های بین‌المللی منارید و حبله‌رود